

Helyi tanterv – NAT2020

Mozgóképkultúra és médiaismeret - 11. évfolyam

A 11. évfolyamon a tantárgy óraszámja heti 1 óra, vagyis 36 óra.

A mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy tevékenységei jelentős szerepet játszanak a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott valamennyi kompetencia fejlesztésében.

A tantárgy fejleszti a tanulás kompetenciáit, mert a tanulási tevékenységei a digitális eszközökkel való egyéni és közösségi tanulási módzatokon keresztül megélt élményként jelennek meg. Az internet világának, a digitális eszközöknek, a mozgókép formanyelvének valamint ezek működési mechanizmusainak ismerete más tantárgyak tanulását is nagyban támogathatja.

A tantárgy alapvető a kommunikációs kompetenciák fejlesztésében. A nekünk szóló vagy a minket elérő üzenetek nagy részét audiovizuális médiaüzenetek formájában fogalmazzuk vagy osztjuk meg, ahogy mondandónk egyre nagyobb részét is ilyen formában tesszük közzé. A kommunikáció folyamatában a tanulók nyitottan, érzékenyen és kritikusan viszonyulnak mások véleményéhez, illetve konstruktív párbeszéd folytatására törekednek. Az egyes projektek megvalósításakor a generációk közti párbeszéd is megvalósul, hiszen sokszor a tágabb társas környezet, a család, a felnőtt segítők világa is bevonódik a munkafolyamatokba.

A tantárgy fejleszti a digitális kompetenciákat, mivel a mozgóképi és mediális kommunikáció ma már döntően a digitális környezetben valósul meg. A mozgókép és médiaismeret a digitális eszközhasználati képességeket a társadalmi nyilvánosságban való részvétel, a digitális állampolgárság szempontjából kontextualizálja. A tantárgy fejleszti a logikai, gondolkodási kompetenciákat, ami a problémák azonosításában, a kérdések megfogalmazásában, az összefüggések keresésében és értékelésében, a logikus ok-okozati érvelés alkalmazásában, az egyes folyamatok következményeinek a kiszámításában nyilvánulhat meg.

A tantárgy fejleszti a kollaboratív munkavégzési illetve személyes és társas kapcsolati kompetenciákat a kommunikációs gyakorlatok megoldásában, a csoportos együttműködésben. A közös cél érdekében zajló munka erősíti az érdekérvényesítés és az alkalmazkodás dinamikus egyensúlyában zajló konfliktusmegoldások folyamatát.

A tantárgy sajátosságai miatt nagyban fejleszti a kreativitás, kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciáit, hiszen a tárgy tanulása során a tanuló olyan készségeket sajátít el, amelyek magukban foglalják gondolatok, tapasztalatok és érzések befogadását és kifejezését a művészetek és más kulturális kifejezőmódok széles körében.

A tantárgy személyiségfejlesztésben betöltött szerepe, a digitális és a kommunikációs kompetenciák fejlesztése hozzájárul a munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez is.

A tantárgy tartalmai szoros kapcsolatban állnak a magyar nyelv és irodalom, a történelem, az állampolgári ismeretek, a hon- és népismeret, az etika, a vizuális kultúra, a dráma és színház, valamint a digitális kultúra tantárgyak tartalmaival. A tanulóknak ezen tantárgyak tanulása során szerzett ismereteit, tudását a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy frissítheti, új összefüggésekbe tudja helyezni. A tanuló előzetes – nem csak az iskolában szerzett – tudását a tantárgy keretei között szükséges rendszerezni, beépíteni a tantárgy tanítási-tanulási folyamatába. Fontos, hogy a tanuló a mozgóképkultúra és médiaismereti órákon világosan lássa, hogy a tantárgy tartalmai az ő médiafogyasztásának fejlesztését, igényességét célozzák és a tudatos médiafogyasztóvá válását segítik elő. A filmpedógia (a filmmel való oktatás) módszerével pedig a tanulók az egyes – nemcsak humán és művészeti - tudományterületek világához is kaphatnak élmény alapú fejlesztést.

A Nemzeti alaptanterv hét célt fogalmaz meg a tantárgy tanulási céljaiként. Mivel a középiskolások a média és az internet világát gyakorlatilag második otthonukként kezelik, ott jelentős mennyiségű időt töltenek el, elsősorban a médiaismereti rész a hangsúlyos. A mai diákok nevelése szempontjából

elengedhetetlenül fontos, hogy kialakítsuk a médiatudatosság képességét. A tanulóknak tisztában kell lenniük a média társadalmi és véleményformáló szerepével, biztos, belsővé tett értékrend alapján kell tudniuk választani annak szövegei, termékei közül, az internet világában magabiztosan és felelősen kell tájékozódniuk, továbbá fel kell hívni a figyelmüket arra is, hogy a digitális világban önreprezentációjuk, saját megjelenésük is a megfelelő értékek mentén, az eszközök értő alkalmazásával történjen, úgy, hogy közben önmagukat, személyiségi jogaikat, identitásukat is biztonságban tudják.

Az audiovizuális médiaszövegek azonban természetesen nem érthetők a mozgókép formanyelvének (természetének, kifejezőeszközeinek) ismerete nélkül. A Nemzeti alaptanterv célként határozza meg – elsősorban a magyar – értékhordozó audiovizuális művek tanulmányozását is.

A Nemzeti alaptanterv a tanulási célokban megfogalmazottakat jelentős részben alkotói eszközökkel kívánja elérni. A mozgóképi és médiaanyagok megfelelő befogadói attitűdjének kialakításához elsősorban a hasonló anyagok aktív előállítását adja meg eszközként, azaz a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy keretei között számos esetben a tanulók rendelkezésére álló eszközök (pl. okostelefonok) gyakorlati használata módszertani szempontból kifejezetten ajánlott. A Nemzeti alaptanterv a gyakorlati tevékenységek hangsúlyozásával arra ad lehetőséget, hogy a mozgóképi és mediális kommunikáció hatásmechanizmusát a diákok az audiovizuális vagy írott médiaanyagok előállításával ismerjék meg. Így ez a tantárgy a befogadói és az alkotói személyiség fejlesztését is szolgálja, valamint lehetővé teszi, hogy a diákok ne csak passzív befogadói, hanem aktív résztvevői is lehessenek a mediális kommunikációnak.

Média					
(fő)témák megnevezése a kerettantervben	Főbb tematikai egységek megnevezése a helyi kerettantervben	Altémák megnevezése a helyi tantervben	A tudatosítást segítő néhány fontos kérdés	Az ismeretek elsajátítását segítő néhány alapvető állítás	javasolt óraszám
-	A <i>médiaműveltség</i>	<i>A médiaműveltség fogalma</i>	Mit jelent a médiával kapcsolatban a műveltség?	A médiaműveltség a különböző médiaformákhoz való hozzáférés, elemzés, kritikai értékelés és előállítás képességeinek összessége.	1
		<i>Médiaoptimizmus, médiapesszimizmus</i>	Vajon hogyan hat ránk a média, mennyire befolyásolja gondolkodásunkat, értékítéleteinket? Miért a szélsőséges a megítélése az újonnan megjelenő médiumoknak? Igazolt-e a média ilyesfajta szélsőséges megítélése?	A média a tömegek káros befolyásolásának vagy a társadalmi egyenlőtlenségek és igazságtalanságok kiegyenlítésének eszköze – állítják egymással is vitatkozva a médiáról szóló optimista vagy pesszimista álláspont képviselői. A média pesszimista és/vagy optimista felfogásának relevanciáját nem igazolták kutatási eredmények.	1
A <i>kommunikáció történetének fordulópontjai és a nyilvánosság</i>	A <i>kommunikáció történetének fordulópontjai és a nyilvánosság</i>	<i>Kommunikációs korszakok a szóbeliségtől az internetig</i>	Melyek a kommunikáció történetének alapfordulatai?	A médiatörténet fordulópontjai a szóbeliség, írásbeliség, tipográfiai fordulat, kép és hanginformációk rögzítése, tárolása és közvetítése, a távközlés forradalma, digitális fordulat.	1
		<i>A polgári nyilvánosság</i>		A közügyeket megvitató polgárok által működtetett nyilvánosság a hatalom feletti kritika fóruma.	
		<i>A tömegkommunikáció, a modern nyilvánosság</i>		Tömegkommunikációs közlésmód: nagyipari módszerekkel gyártott és terjesztett szövegek	1

				egyirányú eljuttatása a tömegközönséghez. a közügyekről; A médiából szerzett információkon alapuló véleményformálás a tömegkommunikáció korában már nemcsak az elit kiváltsága.	
		<i>A kommunikáció fejlődésében szerepet játszó tényezők</i>	Milyen okok kényszerítik ki a kommunikációs forradalmakat? Hogyan vizsgálhatjuk valamely korban és társadalomban a nyilvánosságot?	A kommunikációs korszakváltásokat gazdasági, a tömegek jobb megélhetését segítő kényszerek, az információhoz jutás és a szabad véleménynyilvánítás lehetőségét és jogát a társadalom növekvő demokrácia-igénye kényszeríti ki. A nyilvánosság működése függ az adott társadalom hatalmi berendezkedésétől, tagjainak helyzetétől, kommunikációs médiumaitól, a média működésének szabályozásától	1
<i>A média nyelve, média szövegek értelmezése</i>	<i>A mediaszövegek értelmezése</i>	<i>Hír, hírtérték, hírszerkesztés</i>	Miért és hogyan lesz valamiből hír a médiában? Milyen információk különösen fontosak a hírek megkonstruálása során?	Hír megkonstruáláshoz szükséges feltétel valamely esemény aktualitása és újdonsága valamint az, hogy sok emberre tartozzon. A hírtértéket az esemény váratlansága, földrajzi közelsége növeli miként az is, ha a történetek a hírfogyasztót személyesen érintik vagy megérinthetik. A hírszerkesztés annak logikus és tényszerű megfogalmazása, hogy mi és kivel történt, hol és mikor.	1
		<i>Történet helyett történetjavaslatok</i>	Miért nem konstruálhat	A valóságban nincsenek történetek, azokat az	1

		történeteket a média? Miféle szövegeket bocsát a történetek helyett közre?	elbeszélő fogalmazza meg és a befogadó hozza létre a cselekmény ismeretében. A médiaipar ezért nem történeteket, hanem történetcsirákat és értelmezési javaslatokat visz a nyilvánosság piacára.	
	Értelmezési keretek, diskurzusok	Mit jelent a diskurzus a nyilvánosságban? Miről árulkodik az a tény, hogy az egyes médiainstémények ugyanarról az eseményről gyakran erősen eltérő értelmezési keretekben mesélnek?	A diskurzus olyan társadalmi párbeszéd, amely megszabja, hogy mit lehet és mit nem lehet az adott témáról érvényesen és legitim módon mondani. A szövegeket előállító intézményes mesélők a történetkezdemények megfogalmazásával és narratív fejlesztésével saját intézményes érdekeiknek, ethoszuknak megfelelő, tudatosan választott értelmezési keretbe helyezik az eseményeket.	1
A média nyelve, szövegtípusok	Sztereotipizálás	Miért szükségszerű s egyben miért veszélyes a sztereotípiák használata a mediatisált kommunikációban?	A sztereotipizálás a médiaszövegek természetes „üzemmódja”, közvetít a tartalom közlője és a befogadó között. Amikor a média etnikumokról, kisebbségekről azokat az előítéletes és többnyire negatív állításokat fogalmazza újra és újra, amelyeket a publikum ismerni vél, az nagyon könnyen bármely kisebbség ellen fordítható, gyűlöletet kelthet, vissza lehet élni vele.	1

		Sorozatelv	Miért lehet csak elvétve találkozni a médiában egyedi, csak egyszer elérhető szövegekkel?	Amit csak egyszer láthat a néző vagy olvasó, azt nem „tanulja meg”, nem hangolódik rá, nem várja, s ha mégis találkozik vele, lehet, hogy nem érti. Ezért a médiában nagyon erős a készítés arra, hogy az egyes szövegek ne önállóan küzdjenek meg a befogadó figyelméért, hanem egy-egy hosszasan elnyúló narratíva vagy diskurzus eseti, éppen soron következő darabjaként.	
		A médiafelületek tagolása	Miben segíti, miben erősíti meg a befogadót a stabil rovatszerkezet, műsorrend?	A hosszabb ideig változatlan, ismerős keret az otthonosságot, az „odatartozás” élményét biztosítja, egyben segít a fogyasztói hűség kialakításához és így a médiavállalkozás üzleti eredményességéhez.	
		Szövegtípusok a médiában	Mi a műfajiség szerepe a médiában? Melyek az egyes médiumok különösen fontos szövegtípusai, s vajon miért éppen azok?	Valamely médiaszöveg célja és értelme elsődlegesen a szövegtípust (műfajt) jellemző kódokból állapítható meg. Tanulmányozásra elsősorban a műfaj érdekes, az adott szöveg annyiban, amennyiben eltér a műfaj normáitól. A fontosabb szövegcsoporthoz a következők: tájékoztató és véleményközlő, fikciós és nem fikciós, élő és konzerv, információs és szórakoztató	1

				szövegtípusok, közösségi média.	
A média kommunikáció szereplői, a média intézmények és közönségek	A médiakommunikáció szereplői, a média intézmények és közönségek	Médiaintézmények et jellemző sajátosságok	Mitől függ, hogy valamely médiaintézmény hogyan konstruálja (választja ki és forgalmazza) a közrebocsátott médiaszövegeket? Hogyan lehet felismerni a médiaszövegekben a történetjavaslatokat és a közrebocsátott értelmezési kereteket?	A médiaintézmények tevékenységét meghatározza a tulajdonlás és finanszírozás módja (magán vagy állami tulajdon), a rendelkezésre álló médiafelület, célközönség és erőforrások nagysága (meghatározó – nem meghatározó; lokális, nemzeti, nemzetközi vagy globális); a témaválasztás és a megformálás jellege (minőségi – bulvár), az intézmény eszmei-politikai beágyazottsága, nyilvánossággal kapcsolatos szemlélete (elkötelezett, pártos, semleges vagy bulvár).	1
		Tulajdonlás és finanszírozási modellek	Melyek a közszolgálati média alapvető feladatai, miért nem várható azok teljesítése a kereskedelmi médiától?	A közszolgálati média feladatát a demokratikus társadalmak nyelvi, kulturális és politikai közösségei számára alapvető értékek és érdekek, így a teljes lefedettség és a vélemények sokszínűségének biztosítása, a kisebbségi érdekek, szempontok megjelenítése, a nemzeti kultúra, örökség, nyelv és identitás megőrzése és gyarapítása valamint a minőségi műsorszolgáltatás.	
		A globális és lokális média	A globális eléréssel rendelkező médiavállalkozások	Minden országnak segítenie kell saját nyelvi és kulturális	1

		korában mi a jelentősége a helyi médiának?	hagyományaira épülő médiaiparát, mert annak hiányában az ott élő emberek kizárólag a világ multik által megfogalmazott reprezentációjával fognak találkozni.	
	Minőségi és bulvármédia	Mi a funkciója a minőségi és mi a sajátos funkciója a bulvármédiának?	Az elitet célzó minőségi sajtót a megbízhatóság, az eseményekkel kapcsolatos információk ellenőrzése, azok árnyaltabb bemutatása jellemzi. A közérthető, érdekes, drámai, személyes módon fogalmazó és az elittel szembeni bizalmatlanságot kifejező bulvár az üzleti eredményességen túl fontos szerepet vállal az erkölcsi határok sérüléseinek és áthágásainak a nyilvánosságra hozatalával és szimbolikus korrekciójával.	
	Újságírás modelljei	Megjelenik-e a médiainstítúciók nyilvánossággal kapcsolatos szemlélete abban, ahogy az újságírók láttatják a világot?	Az elkötelezett (a diktatúrák sajtóját jellemző), a pártos (vagy európai), a semleges-objektív (vagy angolszász) és a bulvár újságírói iskola szemléletét és gyakorlatát jól el lehet különíteni egymástól.	1
	Közönségek	Hogyan kezeljük napjainkban a közönség fogalmát? Egységes-e a közönség vagy inkább közönségeket ismerhetünk fel és különíthetünk el?	Az információs társadalom médiaközönsége rendkívül tagolt, nem ragadható meg homogén tömegközönségként. A közönséget meghatározó főbb	1

				tényezők: elérés, életkor, nemi hovatartozás, iskolázottság, kulturális és egzisztenciális háttér, érdeklődés.	
		Reprezentáció	Mi köze van a valóságnak a médiában megjelenő világhoz, miféle világot jelenít meg a média? Kinek az érdeke, hogy sok csatorna sokféle műsort közvetítsen?	A médiaszövegek intézmények, személyek, érdekek, szándékok, eszközök, technológiák és szemléletek bonyolult kapcsolatainak, vitáinak reprezentációi, amelyek mindig valami helyett állnak, annak valamiféle narratívában kifejeződő sűrítményei és egyben képviselői.	1
Az új média néhány formanyelvi sajátossága (2)	Az új média néhány formanyelvi sajátossága (2)	Web2-es szövegformák	Milyen előnyei és veszélyei vannak annak, hogy egyre jobban kötődünk virtuális terekhez, virtuális kapcsolatainkhoz, információs forrásainkhoz?	Az adatvédelem hiányából következő kiszolgáltatottság, a konfliktuskezelésben a következmények nélküli agresszió megtévesztő sikerérzete, a kudarcos élethelyzetekből való menekülés függőséghez vezető pályáinak kialakulása komolyan veendő kísérőjelenségei a személyiség-expanzióknak, amit az interaktív netes szövegformák (szerepjáték, chat, blog, közösségi oldalak) felkínálnak.	1
		Interaktivitás	Miben azonos és miben különbözik lényegesen a „rég” és az „új” média használata egymástól? Megvalósult-e a nyilvánosságban a kétirányú kommunikáció?	A digitális média világát már nem csak az intézményes kommunikáció jellemzi, a web2-es alkalmazásokban a közönség tartalom-előállító is egyben	1
		Nonlineáris szövegek olvasása		Az új médiatartalmak jelentős részét nem lineáris olvasásra	

				tervezik. A szövegek számos elágazási pontot, kijáratot kínálnak fel, bejárasi útvonalakra tesznek javaslatot.	
Média használat, média etika (4)	Médiaszabályozás (3)	Jog és erkölcs	Összeütközésbe kerül-e az erkölcs és a jog a média működése kapcsán?	A média működésével kapcsolatos erkölcsi aggályok nagy része a közérdek és a magánszféra, a személyes adatok-információk sérthetlensége illetve a média örktya funkciójából fakadó szerepek összeütközéséből fakad. Valójában a kétféle normarendszer konfliktusáról van szó.	1
		A mediaszabályozás kulcskérdései	Kell-e szabályozni a média működését, kell-e előírásokat alkotni az abban közölt tartalmakra vonatkozóan? Melyek a szabályozás kulcskérdései s miért éppen azok?	A média szabályozásának kulcskérdései rámutatnak a média társadalmi szerepének, működés módjának problémáira, lehetséges zavaraira, amelyek közül különösen fontos: a szólás-és véleménynyilvánítás szabadságának biztosítása; a médiaipari vállalkozások monopolhelyzetbe kerülésének korlátozása; a személyes adatok védelme; a személyiségi és szerzői jogok tisztelete; a sokszínű médiarendszer biztosítása; a médiatartalmak	1

				elérésének biztosítása; a fiatalok számára és/vagy a társadalom egészére veszélyes, nem kívánatos tartalmak megjelenésének korlátozása; a minőségi közszolgálati média működtetése; a politikai hatalom képviselőinek, pártoknak a részvétele a nyilvánosságban, a médiainstítúciók irányításában és felügyeletében; a médiafelületek tulajdonjogának megszerzése; a médiával kapcsolatos szabályozás fejlesztésével, betartásával megbízott hatóságok jogosítványainak, döntéshozó testületeinek, eljárásrendjének a meghatározása; a médiatartalmak archiválása, a megőrzött tartalmakhoz való hozzáférés biztosítása, értékesítése.	
Mozgókép					
(fő)témák megnevezése a kerettantervben	főbb tematikai egységek megnevezése a helyi tantervben I	altémák megnevezése a helyi tantervben	A tudatosítást segítő néhány fontos kérdés	Az ismeretek elsajátítását segítő néhány alapvető állítás	javasolt óraszám
<i>A technikai úton rögzített kép és hang,</i>	<i>A mozgóképi közlésmód alaptulajdonságai</i>	<i>A mozgókép kettős természete</i>	Miféle médium az, amelyik egyszerre ábrázol és reprodukál? Vajon miért képes erre?	A mozgóképpel kapcsolatban a kettős természet kifejezés arra utal, hogy a kamerával rögzített felvétel valamely valóságos látvány technikai reprodukciója,	1

<i>mint a mozgó képi ábrázolás anyaga</i>			amelyben az azt készítő is megnyilvánul, ezért egyben ábrázolás is.	
	Információs és jelentés a mozgóképen	<p>Mi a viszony a nyelvben és mi a mozgóképen a jelölő és a jelölt között? Miért nehezíti meg az információbőség a jelentésalkotást a mozgóképpel való kommunikáció esetén?</p>	<p>A mozgóképi közlés mód a technikai képrögzítéshez kötöttsége miatt végtelenül gazdag információkban. A néző számára ugyanakkor a mozgóképi szöveg jelentése bizonytalanabb, mint a beszédben vagy írásban történő kommunikáció esetén. A mozgóképi kommunikáció nehézsége (és különössége) abból adódik, hogy a mozgóképen a jelölő és a jelölt között közvetlen, hasonlóságon alapuló viszony van. A látható dolgoknak – nem úgy mint a szavaknak – nincs egyértelmű „jelentése”.</p>	
	Utalásokban gazdag médium	<p>Miért tudja elképzelni a néző azt, amire a mozgókép csupán utal, de nem mutatja meg?</p>	<p>A mozgóképi közlés mód erősen épít az utalásos gondolkodásra, arra, hogy a részlet előhívja az élmény egészét, mozgásba hozza a látottakhoz hasonló egyéni élményeket felidéző emlékezetet.</p>	
Mozgókép és valóság	<p>Miért jelentette a technikai képrögzítés megjelenése valóságfelfogásunk gyökeres változását?</p>	<p>A technikai úton rögzített képekkel és hangokkal történő kommunikáció a mozgókép alaptermészetének lényegét hordozza: mindannak, ami a vászonra (képernyőre) kerül a valóságban is végbe kell mennie. A</p>	1	

				filmkép – fényképfelvételek sorozata lévén – ténylegesen, fizikai módon kötődik ahhoz a látványhoz, melyet megörökít.	
A mozgó képn elv kifejez ő eszköz ei	a mozgóképnyelv alapeszközei	narráció	Melyek a mozgóképes narráció alapvető eszközei?	A mozgóképi narráció azoknak a mozgóképi eszközöknek (cselekmény, tér-és időszerzés, exozíció és lezáras, epizód és fordulat, tetőpont, történet, dramaturgia) az összefoglaló megnevezése, melyekkel a mozgóképi elbeszélés meghatározza a mozgóképen elbeszél világra vonatkozó tudás felépülésének rendjét, olyan utalások sorozata, amelyből a néző megkonstruálja az elbeszél történetet.	2
		szerepjá ték	Melyek a szerepjáték alapvető eszközei?	A mozgóképi szerepjáték azoknak a metakommunikációs, verbális és vokális eszközöknek az összessége (például térköz-szabályozás, gesztusok, mimika, érintés, öltözet hangerő, hangszín, párbeszéd) melyekkel valamely helyzetben a szereplők befolyásolni, módosítani tudják saját (és így mások) státuszát, az adott szituációt domináló, irányító vagy éppen elszenvedő pozíciójukat.	1
		látványs zervezés	Melyek a mozgóképi látványszervezés alapvető eszközei?	A kamera témához viszonyított helyzete és e viszony folyamatos	

				<p>változása sokat mond az elbeszélő abbéli szándékáról, hogy mikor milyen információt és hogyan hozzon a néző tudomására.</p> <p>A mozgóképi látványszervezés alapeszközei a képkivágás és a mélységélesség, a gépállás és nézőpont, a szemszög, a kameramozgások és a megvilágítás kialakítása, megválasztása.</p>	
		<i>montázs</i>	<p>Milyen fontos funkciói vannak a montáznak a mozgóképi elbeszélésben?</p>	<p>Az egyes beállítások illetve a képek és hangok montázs-szerkezete folyamatosságot, időt és teret, ritmust és jelentést konstruál, az elbeszélés alapvető stilisztikai eszköze.</p> <p>Gyakori montázmegoldás az elsősorban a történetmesélést segítő lineáris és párhuzamos montázs, a flashback és flash-forward, a beállítások ütközésére épülő, jelentést generáló attraktív (expresszív, intellektuális) montázs, a ritmusra szerveződő metrikus, ritmikus, tonális montázs, a képszériákra épülő szeriális montázs és a vágásokat a kompozíció módosításával, kameramozgásokkal helyettesítő, hosszabb beállításokkal dolgozó belső montázs.</p>	1

<p>A látványszervezés alap eszközei a mozgóképen (3)</p>	<p>A látványszervezés alap eszközei a mozgóképen</p>	<p>Képkivágás, mélyság élesség</p>	<p>Miért lényeges képnyelvi eszköz a képkivágás és a mélységélesség?</p>	<p>A plán a kamera által bekeretezett látvány mértékviszonyait jelölő fogalom, melyben a lépték mindig az emberi alak. A képkivágás a hangsúlyozás egyik fontos eleme a mozgóképen: valamely motívum dramaturgiai jelentőségét a többi képelemhez viszonyított méret alapvetően befolyásolja. A mélységélesség a tér mélységében való komponálás lehetőségét biztosítja azzal, hogy a megvilágítástól és az optika-használatától függően az elő, közép és háttér élességviszonyai befolyásolhatóak.</p>	
		<p>nézőpont, gépállás</p>	<p>Mi a szerepe a szokatlan nézőpontok alkalmazásának, mint mozgóképi kifejező eszköznek?</p>	<p>A kamera nézőpontja, a gépállás lehet vízszintes, rézsútos (alsó vagy felső) és függőleges. A szokásostól eltérő nézőpont a beállításban látható cselekmény vagy motívum drámaiságát - félelmetességét, jelentéktelenségét, emelkedettségét – hangsúlyozhatja.</p>	
		<p>szemszög</p>	<p>Mi a szemszögváltás funkciója a mozgóképi szövegszervezésben?</p>	<p>A szereplőkkel való azonosulás vagy az azonosulás megszűnése, esetleg új azonosulási pozíciók felvétele melyet a kamerapozíció hordoz, segíti a nézőt a cselekmény értelmezésében.</p>	

		kamera mozgások	Mi a jelentősége a kamera mozgatásának a mozgóképi szövegszervezés szempontjából?	A mozgó kamera lehetőséget ad arra, hogy a cselekményt úgy is láthatóvá, nyomon követhetővé tegye, esetleg valamely szereplőhöz rendelhesse és a megfelelő pozícióból mutathassa a mozgókép, hogy ne kelljen vágásokkal szétdarabolni a folyamatos téridő élményt. Kameramozgás a svenk, a fahrt, a daruzás illetve ezek kombinációi valamint a kézikamera. A kamera mozgatását segítő eszközök a dollyk, fahrt-eszközök és daruk illetve a stedycam és flyingcam. A variózás (vagy zoomolás) nem kameramozgás, hanem optikai trükkhatás.	
		beállítás típusok	Mi a funkciója az egyes beállítástípusoknak?	Az elbeszélő és az ábrázolt szituáció kapcsolatát négyféle beállítástípus fogalmazhatja meg: a funkcionális leíró, a valamelyik szereplővel azonosuló szubjektív, az egyik szereplőhöz közeli, de azzal mégsem azonos pozícióból felvett társított és az elbeszélői értelmezést kifejező, a cselekményábrázolásból közvetlenül nem kapcsolódó szerzői beállítás.	1
		megvilágítás	Miért fontos kifejező eszköz a mozgóképkészítő kezében a fény?	A megvilágítás különösen akkor válik mozgóképi kifejező eszközzé, amikor bizonyos motívumok	

				árnyékba vagy sötétbe, míg mások világosba kerülnek attól függően, hogyan akarja az alkotó kiemelni a cselekmény szempontjából fontos látványelemeket. A megvilágításnak a zenéhez hasonlóan erős hangulati ereje lehet.	
		<i>a valóság ábrázolásához való viszony – dokumentum és-fikció</i>	Megállapítható-e egyértelműen, hogy egy filmalkotás dokumentum vagy fikció? Minek az alapján következtethetünk erre?	A dokumentumfilm megtörtént eseményekről, személyekről, drámákról mesél, tényeken alapszik, a formát inkább a valóságot reprodukáló szemlélet határozza meg, így csak elvétve dolgozik színészekkel, szereplői saját személyiségüket képviselik, nem használ utószinkront. A fikciós filmben a teremtő gesztus az erősebb, történetet mesél, kitalált karakterekkel, cselekménnyel, fordulatokkal dolgozik. A fikciós film nem azonos a játékfilmmel, amely gyakran valóságos eseményeken alapszik. A dokumentum-és fikció tiszta formában sosem jelenik meg, mindig a formai eszközök használata és a szemlélet utal arra, hogy az adott film melyik csoportba sorolható inkább.	1
		<i>az alkotói szándék és nézői</i>	Értékesebb-e egy szerzői film, mint egy műfaji alkotás? Össze lehet-e vetni a	A műfaji film olyan művek rokonsági csoportja amely a közösség valamely örök	1

		<i>elvárás – műfaj (zsáner) film, szerzői film) tömegkultúra</i>	kétféle beszédmódot egymással? Minden esetben el lehet-e dönteni, hogy szerzői vagy műfaji alkotással van-e dolgunk?	és feloldhatatlan problémáját mutatja újra-és újra az adott kor számára élvezhető nyelven. A szerzői film ezzel szemben az alkotó sajátos látásmódjának, a valóság személyesebb filmes megragadásának szándékát, a formanyelv újszerű alkalmazását jelenti. A műfai és a szerzői szemléletmód nem értéktartalmú megkülönböztetés.	
			Magyar Filmtörténet		
(fő)témák megnevezése a kerettantervben	főbb tematikai egységek megnevezése a helyi tantervben	altémák megnevezése a helyi tantervben	A tudatosítást segítő néhány fontos kérdés	Az ismeretek elsajátítását segítő néhány alapvető állítás	Java solt óraszám összesen 8 óra
a magyar filmtörténet fő korszakai	a magyar filmtörténet fő korszakainak és azok jellemzőinek ismertetése	a magyar filmtörténet néhány kiemelkedő alkotásának és azok alkotóinak ismertetése	<ul style="list-style-type: none"> – átlátja a szerzői és a közönségfilm változásának folyamatát a magyar filmtörténetben? – ismeri a magyar film és a magyar filmalkotók nemzetközi sikereit, elismertségét? 	<ul style="list-style-type: none"> – a film technikatörténeti áttekintése, a technikai változások filmnyelvre gyakorolt hatásainak bemutatása, elemzése filmtörténeti példákon keresztül – a hang mint a film egyik formanyelvi kifejezőeszközének vizsgálata (például az első sikeres magyar hangosfilm, a <i>Hyppolit, a lakáj</i> c. film (Székely István, 1931) vagy a <i>Saul fia</i> (Nemes Jeles László, 2015) c. film kapcsán – a magyar filmalkotók európai elismerésének 	4

				<p>vizsgálata Jancsó Miklós, Makk Károly, Mészáros Márta, Szabó István vagy Törőcsik Mari cannes-i, Mészáros Márta, Szabó István és Enyedi Ildikó, Tarr Béla berlini sikerei kapcsán</p> <p>– a magyar filmalkotók, alkotások és az Oscar-díj viszonya: kutatómunka a magyar Oscar-jelöltekkel és a magyar származású Oscar-nyertesekkel kapcsolatban</p>	
–		<p>átlátja a film szerepét és helyét a nemzeti kultúrában?</p>	<p>– a magyar közönségfilm fejlődéstörténetének ismertetése a <i>Hyppolit, a lakájtól</i> a Bujtor István és Várkonyi Zoltán által rendezett filmekén át a <i>Kontroll</i> (Antal Nimród, 2003), az <i>Üvegtigris</i> (Rudolf Péter - Kapitány Iván, 2001) és a <i>Valami Amerika</i> (Herendi Gábor, 2002) c. filmekig</p> <p>– a közönségfilm vizsgálata a legsikeresebb (legnagyobb hazai jegyeladást elérő) magyar filmek kapcsán</p> <p>– a szerzői film vizsgálata egy rendező, pl. Makk Károly, Jancsó Miklós, Enyedi Ildikó, Tarr Béla,</p>	4	

		<p>Bódy Gábor, Jeles András, Mundruczó Kornél, Hajdú Szabolcs vagy Pálfi György munkássága kapcsán</p> <ul style="list-style-type: none"> – történelmi témák ábrázolásának vizsgálata a magyar filmekben (pl. <i>Napló apámnak, anyámnak; Megáll az idő, 1945, Saul fia</i>) – irodalmi művek filmes adaptációjának vizsgálata a magyar filmekben (pl. <i>Isten hozta, őrnagy úr!; Hannibál tanár úr; Macskajáték; Szerelem; Witman fiúk, Psyché</i>) – 	
--	--	--	--